WASHINGTON D.C.

ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ - 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ —БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 164. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ВЕРЕСНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, SEPTEMBER 4, 1976 No. 164. VOL. LXXXIII

В Чікаґо відбувся День Українського Сеньйора

Чікаґо (П.Т.). — Неділя, 22 серпня, було гарячим і вогким днем у Чікаґо. Понад 200 українських емеритів виїхали в цей день з Чікаґо на оселю в Равнд Лейк, на першу їхню зустріч — День Українського Сеньйора.

Оселя приймала цієї неділі значно більше гостей, чим звичайно. Частина сеньйорів приїхала трьома автобусами, два призначені нашим сеньйорам безплатно управою міста Чікаґо, третій уфундувала каса „Самопоміч". Багато сеньйорів приїхали самі власними автами, чи разом з родиною.



Інж. Степан Куропась „Сеньйор Року 1976".

Зустріч започаткували Отці Духовні відслуженням молебню в намірені сеньйорів. Відтак усі засіли до обіду.

Програму підготовив Комітет, що в основному складався з представників Бюра Суспільної Опіки та Клюбів Емеритів. Комітет відзначив почесною грамотою, як „Сеньйора Року 1976", інженера Степана Куропася, а крім того кожний клюб емеритів відзначив грамотою признання одного зі своїх членів: Клюб Емеритів — Секція Товариства „Самопоміч" свого голову проф. Касіяна Тучапського, Клюб Емеритів при катедрі св. Миколая члена управи Івана Дубицького та Клюб Емеритів при парафії св. Йосипа відомого діяча, почесного члена Головного Уряду УНСоюзу, теперішнього голову Клюбу Івана Іванчука. Відзначення почесних сеньйорів та вручення їм мистецько оформлених грамот перевів голова Комітету. Грамоту проф. Тучапського, який перебуває в шпиталі, перебрала член управи пані Марія Гнатюк.

Наступною частиною програми проводив інж. Дмитро Григорчук. Програмову доповідь про місце сеньйорів в громаді та їх завдання виголосила п-ні Уляна Терлецька. Думками про практичні завдання сеньйорів, зокрема про потребу придбання дому емеритів, поділився п. А. Атановський. Його завваги доповнила пані Стефанія Москалюк, яка працює в суспільній опіці з рамени управи міста і багато допомогла у влаштуванні цієї зустрічі. Інж. С. Куропась говорив на тему емеритів в УНСоюзі, подав відомості також про заплянований з'їзд українських емеритів на Союзівці.

Привіти українським сеньйорам на день зустрічі прислали: губернатор Дан Вокер та майор Річард Дейлі. Губернатор у своєму листі передав також привіт українському сеньйорові року інж. Куропасеві. Майор Дейлі в листі висловлює радість з приводу зустрічі українських сеньйорів та закликає інші національності Чікаґо також влаштовувати подібні свята своїм сеньйорам.

Почесним гостем зустрічі був також наш маестро Василь Авраменко.

Обід приготувала управа Оселі при допомозі пань-членів Комітету. Благословили зустріч о. Олешко і о. д-р Тилявський.

По обіді сеньйори ще довго розважалися зі знайомими в тіні розлогих дубів над озером.

Ініціятива Бюра Суспільної Опіки зорганізувати зустріч українських сеньйорів з громадою була безперечно корисна і доцільна. Такі зустрічі дають нагоду не тільки для безжурної розваги, але також для обговорення проблем та завдань, які громада і наші сеньйори спільними зусиллями могли б розв'язувати: допомога і опіка над старшими і немічними, полагоджування мешканевих труднощів, полегші податкової, проблеми харчові, медичні та санітарні і тим подібні. Організована громада може успішно ладнати такі завдання.

Голови Окружних Комітетів УНСоюзу відбудуть конференцію

Джерзі Сиrі. — З Головної Канцелярії УНС інформують, що друга з ряду одноденна конференція голів Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу відбудеться в суботу 11 вересня ц.р., в приміщеннях Головної Канцелярії в Українськоі Будівлі в Джерзі Сиrі. Перша конференція голів відбулася на „Союзівці" в днях 4 і 5 листопада 1972 року.

Участь в Конференції, яка триватиме від години 11 рано до 7-ій вечора, візьмуть голови майже всіх 30 союзових Округ.

Завданням конференції є не тільки піднесення поваги й додання атрактивности Окружним Комітетам, а головно їхнім головам, але також спільно застановитися над справою ведення осінньої організаційної кампанії, завданням якої є придбати до кінця року 3.000 нових членів, забезпечених на суму бодай 6,000,000 долярів. Доповідачі під час конференції заторкнуть ряд важливих справ з різних ділянок союзової праці. Передбачається, що ця конференція, яка є новістю в союзовому житті, шляхом дискусії причиниться до вияснення сучасної ролі Окружних Комітетів і намітить шлях дальшої праці.

Доповідачами під час конференції будуть затруднені в Головній Канцелярії головні екзекутивні урядовці: Йосип Лисогір — головний предсідник, Володимир Сохан — головний секретар, пані Уляна Дячук — головний касир. Степан Гавриш — головний організатор, редактори „Свободи" і „Українського Тижневика" і обласний організатор Василь Оріховський.

„Молода Думка" приготовляється до виступу на Союзівці

Ню Йорк, Н. Й. — Діточий хор „Молода Думка" запрошений взяти участь у концерті, який відбудеться 19-го вересня ц. р. на Союзівці, виховно - відпочинковій Оселі УНСоюзу, з нагоди відкриття пам'ятника Лесі Українці на цій оселі. Щоб бути „у формі", проби усіх філій „Молодої Думки" розпічнуться негайно після Свята Праці. Перша проба в Асторії відбудеться вже у вівторок, 7-го вересня, о год. 7:30 вечором в церковному приміщенні, а в Мангеттені в п'ятницю, 10-го вересня, о год. 6-ій в УНДомі. Хором диригує, як відомо, Семен Комірний.

Два інші кандидати на президента ЗСА також бажали б дебатувати на телебаченні

Вашінґтон. — Після остаточного рішення, що президент Джералд Форд, республіканський кандидат на перевибір, і Джіммі Картер, демократичний кандидат на президента ЗСА, зможуть зустрітись і безпосередньо дебатувати на телебаченні, та як уже навіть встановлено дату першої такої дебати на 23-го вересня, свої претенсії до такої самої публічної дебати на телебаченні зголосили також два інші кандидати на президента: Юджін МекКарті, колишній демократичний сенатор з Міннесоти, який сподіється, що він буде приміщений на виборчих списках 40 стейтів як незалежний кандидат на президента, і Лестер Маддокс, колишній губернатор Джорджії, який минулого тижня був обраний на президентського кандидата Американської Незалежної Партії. Адвокати обох цих кандидатів заявили, що вони взаємно порозуміваються та плянують почати відповідну законну акцію проти виключення тих кандидатів від публічної дебати на телебаченні. Покищо невідомо, чого вимагатимуть ці два інші кандидати: включення їх до дебат між Фордом і Картером, чи окремого часу для дебат між ними самими. Акція цих кандидатів, базована на Федеральному Комунікаційному Акті, може стати поважною проблемою, але знавці цього федерального закону сумніваються, чи ця акція зможе припинити чи змінити заплянованi дебати між Фордом і Картером.

Популярність Картера знову збільшилася

Нове опитування публічної опінії Інститутом Ґаллупа виявляє, що популярність демократичного кандидата на президента ЗСА Джіммі Картера знову збільшилася до 52 відсотки, в порівнянні з 37 відсотками, що їх має президент Форд. Опитування, переведені в часі від 27 до 30-го серпня виявляє, що популярність Картера збільшилася зокрема поза південними стейтами, в яких вона була зменшилася в користь президента Форда після Республіканської конвенції. Попереднє опитування Інституту Ґаллупа, переведена в часі від 20 до 23 серпня, давало 49 відсотків голосів Картерові і 39 Фордові, при 12 відсотках здержаних. Ще раніше опитування, переведене безпосередньо після Демократичної конвенції, давало Картерові 62 відсотки голосів, а президентові Фордові тільки 29. Під час останнього опитування 922 зареєстровані виборці одержали запит: „Якщо президентські вибори були б сьогодні, на котрого з кандидатів ви голосували б — республіканця Форда, чи демократа Картера".

Вальдгайм бачить загрозу війни в Африці

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм перестеріг країни світу, що проблеми в Південній Африці створюють серйозну загрозу для миру і безпеки. У своєму річному звідомлені перед початком сесії Генеральної Асамблеї ОН, Вальдгайм відмічує, що навіть сьогодні вже може бути запізно для мирного полагодження справ Південної і Південно-Західньої Африки та Родезії. „З кожним місяцем, — заявив Вальдгайм, який проходить, можливість расових розрухів на широку скалю збільшується". В четвер, 2-го вересня ц. р., К. Вальдгайм мав довшу розмову з державним секретарем ЗСА Генрі Кіссінджером в приміщеннях ОН. Кіссінджер мав заявити, що покищо не рішено, чи він після розмови з прем'єр-міністром Південної Африки Джоном Форстером в Цюріху поїде до Африки

Представники ЗСА і Північної Кореї зближаються до порозуміння

Сеуль, Південна Корея. — Представники ЗСА і Північної Кореї зближаються до закінчення переговорів у Панмунджомі, метою яких є запевнити безпеку для американських вояків в здемілітаризованій зоні. Інформація, яку публікувала 2 вересня південно - корейська преса, вказує, що комуністичні представники в принципі погодились зліквідувати чотири північно-корейські військові обсерваційні пункти, які були розміщені на південній стороні Панмунджому, де 18-го серпня ц.р. комуністичні вояки зарубали двох американських старшин. Таке потягнення означатиме закінчення спільної схорони роздільної зони і поділ її на дві частини, що на самому початку переговорів пропонували зробити комуністичні представники. Згідно з цими інформаціями, представники ЗСА правдоподібно погодились на такий двоподіл.

Західньоевропейські країни порозуміваються проти терористів

Бонн, Німеччина. — Уряди 18 західньоевропейських країн обмірковують тепер спільне домовлення, щоб не давати права азилю терористам. Проєкт такого домовлення запропонували спільно уряди Західньої Німеччини і Франції і його вже апробували міністри справедливости вісімнадцяти західньоевропейських країн. 22-го вересня ц.р. голови урядів 18 країн мають зустрітися в Страсбурґу у Франції та остаточно апробувати домовлення. На підставі цього домовлення, договірні країни не вважатимуть за „політичний акт" будь-який терористичний вчинок, в якому була вжита бомба, ґраната чи автоматична зброя. Домовлення, яке вимагало б ще ратифікації парламентами договірних країн, становило б новий прецедент в міжнародному праві. В домовленні виразно зазначено, що такі акти, як захоплення літаків, схоплення осіб, вбивства і бомбові замахи не вважатимуться за „політичні акти" і їх виконавці не зможуть рахувати на право азилю будь-якої іншої договірної країни.

ХРОНІКА РЕПРЕСІЙ І ЗНУЩАНЬ НАД УКРАЇНСЬКИМИ ПОЛІТВ'ЯЗНЯМИ В СССР

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). З України дісталися на Захід інформації про життя, репресії і знущання над українськими політичними в'язнями в СССР. Рівнож одержано інформації про застрашуючий фізичний стан і хвороби деяких політичних в'язнів, які не одержують майже жадної медичної опіки. Нижче подаємо ці інформації в хронологічному порядку:

5 вересня 1975 р.: Лев Пришляк вислав заяву до Верховної Ради УССР про „червоний терор" комуністичної влади на Україні, в СССР і концтаборах.

21 вересня 1975 р.: І. Світличний, Є. Пронюк, І. Калинець, Мотрюк, М. Дяк, М. Горбань, Л. Пришляк, В. Захарченко, С. Сорока, Р. Гурний, Д. Басараб, С. Глузман, В. Підгородецький, Д. Верхоляк, Мамчур, Маляжинський, Савчик разом з іншими політв'язнями вислали заяву М. Підгорному з погрозою відмовлення від совєтського громадянства.

29 вересня 1975 р.: М. Мотрюк і Д. Басараб були викликані працівниками КҐБ Утирою і Щукином, які домагалися у них відкликання заяви.

25 вересня 1975 р.: М. Дяк і Кочубей перевезені з табору 389-35 в Пермській області в табір ч. 37.

3 жовтня 1975 р.: І. Світличний сильно захворів довготривалою носовою кровотеччю. Медики відмовляються примістити його в шпиталь.

10 жовтня 1975 р.: У висліді фальшивого доносу Кузнецова, В. Марченка позбавили ларька.

У відповідь на протест І. Калинця й інших політичних в'язнів висланий до Червоного Хреста СССР, деякі в'язні-інваліди одержали назад передше відібрані накривала.

Кінець жовтня 1975 р.: Лев Пришляк одержав відповідь від Верховної Ради УССР на свій лист від 5 вересня такого змісту: „Ваша просьба про помилування направлена на розгляд у Верховну Раду СССР". Ця відповідь підтверджує, що Верховна Рада УССР не має права розглянути заяву громадянина своєї власної республіки.

14 жовтня 1975 р.: В таборі ч. 389-35 працівники КҐБ зробили обшук. В часі обшуку знайшли і вилучили рукопис О. Марченка і відкритий лист до журналу „Журналіст".

15 жовтня 1975 р.: І. Світличний знову хворіє довготривалими носовими кровотечами. Медики знову відмовляються примістити його в шпиталі.

В табір ч. 389-35 прибуває „громадська" делеґація з Івано - Франківська на чолі з офіцером КҐБ Новицьким. Українські в'язні ігнорують „делеґацію" і відмовляються з нею говорити.

16 жовтня 1975 р.: Московська група „громадськости", зложена з працівників КҐБ, старається шантажувати політв'язнів, викликаючи їх на „розмову". З українців були викликані І. Калинець і С. Глузман. В часі розмови вони довідалися, що в приміщенні для побачень є вмонтовані підслухові апарати.

Тяжко хворіє Мотрюк.

19 жовтня 1975 р.: І. Світличний покараний за відмову відвідувати бесіди „ради колективу".

20 жовтня 1975 р.: С. Глузман покараний за ту саму відмову.

22 жовтня 1975 р.: Вперше видали закордонну пошту політв'язням — по одному листі І. Калинцеві й І. Світличному з Західньої Німеччини і один лист С. Глузманові з Ізраїлю.

Того самого дня І. Калинець покараний на підставі фальшивого доносу Чайни і вартового Буберева.

26 жовтня 1975 р.: У І. Світличного знову довготривала кровотеча з носа. Посилився біль серця і задуха в часі ходження. Медична перевірка стану здоров'я заборонена.

27 жовтня 1975 р.: С. Глузман пише заяву Суслову.

11 січня 1976 р.: О. Марченко покараний на підставі фальшивого доносу Полякова.

Січень 1976 р.: В цілому таборі ч. 389-35 в грудні 1975 р. і в січні проводять безперервні обшуки вдень і вночі. Обшуки робить таборова адміністрація при допомозі працівників КҐБ. Політв'язні викривають деяких донощиків.

13 січня 1976 р.: Зі шпиталю викидають В. Дяка в зв'язку з „ремонтом". Не може дійти до бараку. Тратить пам'ять. Допомагають йому інші політв'язні.

14 січня 1976 р.: Гіпертонічна криза у І. Світличного. Дальші носові кровотечі. Медики дальше не дозволяють на лікування.

Весна 1976 р.: В самвидаві появляється стаття Й. Мишенера, жидівського діяча про російського політв'язня В. Буковського. У статті між іншим пишеться: „Його друзями (В. Буковського) стали українці Зіновій

(Закінчення на стор. 4-ій)

НІКОЛАЯ ТИХОНОВА НАЙМЕНОВАНО НА ПЕРШОГО ЗАСТУПНИКА ПРЕМ'ЄРА СССР, ВІСТКИ ПРО УСТУПЛЕННЯ КОСИҐІНА ПОШИРЮЮТЬСЯ

Москва. — Пресові аґенції і акредитовані кореспонденти в Москві інформують, що в четвер, 2-го вересня ц. ц., Політбюро найменувало Ніколая А. Тихонова, довголітнього співробітника Брежнєва, першим заступником прем'єра СССР. Досі одиноким заступником прем'єра був Кирило Т. Мазуров, а друге місце, від часу коли Димітрія Полянського найменовано міністром сільського господарства (1973 р.), було досі вільне. Виповнення другого місця прем'єра і підвищення Тихонова, який досі був одним з 10-ох заступників прем'єра, поглибили спекуляції в дипломатичних колах, що ця зміна може бути пов'язана з чутками про уступлення теперішнього прем'єра Алексєя Косиґіна із свого становища з огляду на здоров'я. Вістка ця базується на інформації британської преси, яка на початку цього тижня повідомила, що 72-річний Косиґін мав серйозний серцевий припадок і то в часі купання в річці Москва біля своєї дачі і охоронці ледве врятували його від утоплення. Совєтські чинники однак відмовились коментувати цю справу, базовану на інформації совєтського журналіста, який виступає під прізвищем Віктор Люїз і якому дозволено писати в західніх публікаціях. Люїз, запитаний кореспондентами, відсепарувався від цієї справи.



Ніколай А. Тихонов

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Крістофер С. Врен інформує, що в східньо-европейських містах поширилася також чутка, що Косиґін пережив якийсь „випадок", в кожному разі не автовий і якщо це правда, то це збільшуватиме правдоподібність вістки про уступлення Косиґіна. В кожному разі західні кореспонденти стверджують, що Косиґіна ніхто не бачив від червня ц. р. Дивним виглядало й те, що його бракувало також на летовищі 2-го вересня ц. р., де зібрались були члени Політбюро, щоб попрощати Л. Брежнєва, який виїжджав до Алма Ати в совєтській Центральній Азії. Виглядає однак неправдоподібним, щоб 70-річний Тихонов мав зайняти місце Косиґіна, яке готувався перебрати 62-річний Кирило Мазуров. Дипломатичні обсерватори вважають, що підвищення Тихонова означає мабуть дальше скріплювання влади Леоніда Брежнєва, бо він не тільки близький співробітник Брежнєва, але походить також з тієї самої місцевости — Дніпродзержинська. Згідно з інформаціями, Тихонов з уродження українець, металюрґійний інженер по професії і досі займав у партії і уряді різні становища. Спекуляти в н і вістки про уступлення Косиґіна вияснятъся мабуть аж тоді, коли в жовтні збереться Верховна Рада СССР на свою чергову сесію.

Втікач з південної частини В'єтнаму оповідає про голод

Сінґапур. — Ройтер інформує, що в'єтнамець, який втік на човні з комуністичного В'єтнаму і якого опісля врятували австралійські моряки недалеко Сінґапуру, розказав журналістам, що в південній частині об'єднаного тепер В'єтнаму, а головно у містах, панує мариво голоду і велика недостача не тільки харчів, але також інших речей першої потреби. Тисячі людей, які в часі окупації Південного В'єтнаму комуністичними військами і партизанами були змушені покинути свої житла, чи були примусово вигнані з міст в джунґлі, загинули від голодової смерти і хворіб, які поширювались скоро серед втікачів і вигнанців. Ті, які залишилися в Сайґоні (тепер (Го Чі Мін) живуть у постійному страху і є більш антикомуністично наставлені, як будь-коли раніше. Утікач заявив, що харчові продукти у містах раціоналізовані, а ціни на харчі десять разів вищі, як були у воєнні роки. Також нестача сирівців змусила уряд припинити працю на фабриках. Відчувається великий брак медикаментів і одягу. Втікач також ствердив, що малі групи антикомуністів все ще ведуть боротьбу у глибоких джунґлях проти комуністичної влади.

Прославляють батька, який пожертвував дітей, щоб рятувати партійців

Пекін. — Аґенство „Франс Пресс" інформує, що преса Китайської Народної Республіки, зокрема „Народний Щоденник", прославляє батька, який в часі великого землетрусу в місцевості Тенґшан залишив на видиму смерть своїх двох дітей, 13-літню доню і 16-літнього сина, щоб рятувати „людей партії", які потребували негайної допомоги. „Народний Щоденник" пише про це: „Безпосередньо по землетрясенні, Че Ченґ-мін, видряпавшись з-під руїн зруйнованої хати, почув голоси своїх дітей, які кричали: біжи батьку скоріше і рятуй нас! Коли батько вже біг в сторону заклику, він почув другий голос, який благав допомоги. Голос роздавався із-за стіни, де жила родина секретаря партійного комітету Чію Куанґ-ю". Газета твердить, що батько двох дітей без надуми побіг рятувати партійних верховодів, а коли він повернувся до руїн власної хати, то його діти вже були мертвими.

Синявін одержав дозвіл на виїзд з СССР

Москва. — Ігор Синявін, відомий совєтський маляр-неконформіст з Ленінграду, який брав участь у виставці, що її московська міліція і аґенти КҐБ розгромили при допомозі бульдозерів і сокир, одержав дозвіл на виїзд з СССР. Спочатку, коли він вніс був подання на візу, йому відмовили. Тоді мистець заявив урядовцям пашпортного відділу, що бажає виїхати до Ізраїлю, хоч сам не є жидівської національности. Кілька днів тому Синявіна повідомили, що йому, його дружині Тетяні і двом малолітнім дітям видано візи до ЗСА. Синявін приїде до Америки в кінці вересня ц.р.

В Лісневичах „ні проїхать, ні пройти"...

Київ. — З Городоцького району, Львівської области, мешканці села Лісневичі: М. Дутко, П. Сирочинський, П. Карзацький, Г. Чапельський та інші до газети „Молодь України написали листа. Справа в цьому, що вже давним-давно, бо ще в 1973 році мешканців цього села виконком повідомив, що вже... напевно будуть будувати їм дорогу. Від цього часу мешканці Лісневичів кількакратно зверталися до різних інстанцій — дарма. Приходили тільки паперові обіцянки, однак ними дорогу не проведеш... Тим часом колгоспні машини, приватний транспорт, обминяючи придорожні калюжі, примушені їздити по засіяних полях. В дощову пору цією дорогою може пройти тільки... трактор. Навіть припиняється тоді достава молока з колгоспних фарм. Коли комусь випаде дібратися до залізничної станції, то треба мандрувати 9 кілометрів пішки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Глум над дійсністю

Слово „політика" має багато інтерпретацій. Також Словник чужомовних слів Бойкова-Ізюмова подає їх аж шість: від „науки про державу" у старинних греків та „вміння правити державою" починаючи, а на „певній поведінці" груп і осіб у відношенні до інших та „певним ставленням до чогось" кінчаючи, додавши до того ще таку інтерпретацію: „хитрощі, підступи, крутійство". Власне це останнє розуміння політики практикують — треба признати — з великою майстерністю верховоди рабовласницьких і диктаторських комуністичних режимів не тільки в своїх власних країнах, але і на міжнародному форумі, зокрема в Об'єднаних Націях. Клясичним прикладом саме такої політики — хитрощів, підступів і крутійства — з додатком багатьох споріднених понять може послужити акція Куби та кількох інших „невтральних" вислужників Москви в Деколонізаційному Комітеті ОН відносно Порто-Ріко і З'єднаних Стейтів Америки.

Справа почалася минулого року, як цей Комітет, в якому засідають представники 24 країн, малою більшістю голосів відклав запропоновану комуністичною Кубою — не без „інспірації" совєтського „опікуна" — резолюцію, якою Об'єднані Нації мали б бомбастично потвердити „невід'ємне право народу Порто-Ріко на самовизначення і незалежність". Як згадано, резолюцію відложено і виглядає, що вона тепер знову прийде на порядок.

Для нормальної людини така резолюція не вміщається навіть у поняття „хитрощів, підступів і крутійства". Це радше кпини і глум над здоровим глуздом кожного, хто бодай поверховно цікавиться політикою та орієнтується у відношенні між Порто-Ріком і З'єднаними Стейтами.

Порто-Ріко бо вповні і без будь-яких обмежень користає з того свого невід'ємного права на самовизначення і незалежність у вільних виборах, про які й мріяти не сміють мешканці Куби та її совєтських покровителів. Одних бо таких вільних виборів, які відбуваються в Порто-Ріко, вистачило б на те, щоб населення Куби чи Совєтського Союзу післало своїх верховодів — легко сказавши — на зелену пашу. В минулих таких загальних виборах, які відбулися в Порто-Ріко в 1972-му році, місцева Партія Незалежности здобула тільки 4.5 відсотка голосів, а в референдумі власне в справі самовизначенням Порто-Ріко, що відбулося в 1967-му році, за повною незалежністю того острова голосувало тільки 0.4 відсотка населення, в порівнянні з 60 відсотками, які голосували за „коммонвелтом" і 39 відсотками, які бажали б, щоб Порто-Ріко було стейтом ЗСА.

Можна собі уявити, що думають про запропоновану Кубою резолюцію та про Об'єднані Нації українці, білоруси, балтійці та десятки інших народів совєтської колоніяльної імперії, зголошене і здійснене їхньою волею право на самовизначення яких комуно-московські імперіялістичні розбишаки втопили в морі крови понад півстоліття тому. На форумі Об'єднаних Націй вони не від сьогодні практикують — при допомозі та за посередництвом всіляких кастрів — політичне розбишацтво і практикуватимуть дальше, якщо Америка та інші вільні країни не спроможуться на те, щоб на тому самому форумі зголосити та постаратись про переведення в життя єдино ще потрібної резолюції про право на самовизначення і незалежність поневолених Москвою народів.

За мурами Кремля

Західні кореспонденти і дипломати в Москві звітують тепер часто про всілякі таємні „пересправи" за мурами Кремля та про можливість різних змін в Політбюро і взагалі у проводі СССР, помимо того, що XXV з'їзд КПСС обрав на керівні становища майже тих самих осіб переважно із старшої ґенерації з генеральним секретарем ЦК КПСС і новоспеченим маршалом Совєтського Союзу Леонідом Брежнєвом, 73-річним Ніколаєм Подгорним і 72-річним Алексєєм Косиґіном на чолі. Переходово ніби виглядало, що здоровельний стан Брежнєва поправився і що він зможе виконувати свої функції безперебійно, але останньо західня преса знову заговорила про відсутність Брежнєва в Москві у зв'язку з хворобою. Лондонський „Таймс" заговорив також про відхід від активної служби теперішнього голови Президії Верховної Ради СССР Ніколая Подгорного, наступником якого мав би стати сьогоднішній партійний ідеолог Михаїл Суслов, хоч він мало молодший від Подгорного.

Нова сенсація поширилась також про затяжну хворобу голови Ради Міністрів Алексєя Косиґіна, який нібито мав серйозний серцевий припадок і задумує відійти у стан спочинку. Вістку про відхід і хворобу Косиґіна передав на Захід з Москви кореспондент лондонської газети „Івнінг Нюз" Віктор Луї, який твердить, що серцева атака у Косиґіна повторилась недавно в часі купелі в річці Москві і тільки завдяки скорій допомозі „тілохранителів" та лікарів вдалося врятувати йому життя.

Акредитовані в Москві дипломати потвердили звідомлення Віктора Луї, який є совєтським громадянином і, як дехто думає, тісно пов'язаний з органами КГБ. Дипломати також думають, що Луї дістав доручення повідомити світ про випадок з Косиґіним, щоб легше було перевести заплановані зміни. В минулому совєтська влада неоднократно користувалася послугами Луї, якщо йшлося про розголошення справ за кордоном.

У пов'язанні з цими вістками з Москви кількакратно згадувалось прізвище теперішнього ставленника Москви в Україні Володимира Щербицького, як одного з можливих кандидатів на генерального секретаря ЦК КПСС, а також ленінґрадського секретаря партії Романова, якого під час XXV з'їзду КПСС покликано до Політбюро. Говориться також про партійного вельможу Кулакова і сибіряка Долгіх.

Немає сумніву, що у совєтській диктатурі, прикритій зовнішньою „демократичністю", діють і поглиблюються відосередні процеси, які раніше чи пізніше мусять довести до логічного епілогу — розвалу тієї народовбивчої імперії.

Марія Барагура

НАЙВІДПОВІДНІША ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ЖІНОЦТВА

„Встаньте і будьте пораховані!" — таке гасло, що коротко, стисло, ясно і чітко з'ясовує важливість організованости, зустрічаємо чимраз частіше. Воно лунає з трибун конвенцій, нарад, конференцій, з'їздів, кампаній; ним послуговуються всі засоби масового комунікування (преса, радіо, телевізія); його чуємо з уст провідних людей. Воно вказує, що, незважаючи на вибуялий сьогодні індивідуалізм, сучасне суспільство відчуває потребу і прагне до організованого життя.

Це гасло, зрештою, не нове. Це тільки достосоване до потреб сучасного життя нове словесне зформулювання раніших кличів, приповідок, прислів'їв, афоризмів, як „в єдності сила!", „у громаді і смерть легша", „що громаді, те й бабі", — що в менше вибагливому і наївному словесному оформленні висловлювали довголітнім досвідом і життєвою практикою здобуту народну мудрість.

Відновлення цих давніх афоризмів вказує на їх актуальність у розгубленому модерному світі, який шукає виходу з заплутаної ситуації обожування індивідуалізму. Вони стали антидотом до такої дефетистичної життєвої філософії, як „моя хата скраю — нічого не знаю" — український еквівалент американського „Ай донт кер", чи „донт ґет інвалвд", „донт бадер" тощо.

Пекуча потреба організованости існує в усьому українському національно-громадському житті, а зрозумів її повністю провід найстаршої на терені ЗСА громадської організації, Союз Українок Америки, у відношенні до українського жіноцтва, стан організованости якого куди незадовільний.

Це промовисто висказала одна з провідних діячок українського жіночого руху Осипа Грабовенська: ...доводиться ствердити, що українське жіноцтво частинно западає в сон і починає заражуватися бацилею байдужости" (стаття „Жмут думок..." у „Нашому Житті" за грудень 1961).

Проблема організованости українського жіноцтва була провідним мотивом і основною турботою експозе вибраної на ювілейній 17-ій Конвенції СУА голови Іванни Рожанковської. Ця проблема стала теж ударним гаслом у ювілейному році СУА, а кампанія здобуття членства ведеться посилено далі. Статистика показує, що понад сто тисяч українських жінок у ЗСА стоїть осторонь організованого життя, а на 244 українських скупчень в Америці тільки 65 мають клітини СУА.

Брак організованости українського жіноцтва довів до того, що в проводах чолових чи центральних українських національно-громадських установ жіноцтво, хоч і становить половину спільноти, заступлене тільки мінімально у відношенні 1-10. Виходить, що жіноцтво відіграє у громаді ролю другорядного чинника, не здобувши досі признання і повних громадських прав у нашій спільноті, хоч кожна організація радо користується його працею й матеріяльними ресурсами. Деколи складається враження, що українське громадянство у 95 відсотках — чоловіче.

Ситуація змінилася б основно, якщо б українське жіноцтво стало масово в організовані лави і здобуло собі належне йому місце. Д-р Цимбалістий у довідці „Час і людина" пише: „...якщо б в УНРаді, СКВУ чи УККА керівництво було в руках наших жінок, ці центри були б більш динамічні й успішніші в своїй роботі". Подібний погляд висловлюють і інші наші соціо-психологи. Університетський професор Василь Галич у своїх дослідженнях історії української еміграції передбачає великі можливості, які стоять перед СУА.

Потреба організованости українського жіноцтва подиктована не тільки національно-громадськими мотивами й престижевими моментами. Є ще й інші міркування.

Українське жіноцтво не живе відірвано. Воно є частиною світового жіноцтва і не може стояти осторонь ідей, течій, рухів, прагнень і здобутків загалу жіноцтва. Життя не може приходити повз нього, а воно не сміє бути тільки пасивним його спостерігачем. Як інтеґральна частина вселюдського жіноцтва, українські жінки мусять активно включитися і внести свій вклад у його позитивні течії, мусять іти в ногу з загальним жіночим рухом і допомогти світовому жіноцтву, а тим самим і собі здобути належне і заслужене їм місце. Бо мимо гарних гасел і теорій про рівноправність жіноцтва, дійсність показує, що шлях до цієї рівности ще далекий. Ситуація не зміниться, коли будемо діяти одинцем. Зміни можна добитися тільки організованістю.

І найважливіший момент: з уваги на особливість жіночої психіки жіноцтво не може бути тільки прибудівкою загально-громадського організованого життя з чоловічим проводом. Не заперечуючи потреби, а то й конечности бути членом якоїнебудь загально-національної організації, українське жіноцтво мусить включитися в лави своєї власної жіночої організації, якою на терені ЗСА є СУА. Ця організація побудована так, що в ній є місце для кожної української жінки соборної України,

(Продовження на стор. 3-ій)

К. Крупський

НАЦІОНАЛЬНА ОСОБИСТІСТЬ В ПОГЛЯДІ ДИСИДЕНТА-РОСІЯНИНА

(4)

Уважаємо, що в цьому аспекті Борисов може стати прикладом навіть для молодої генерації в Україні. Наше молоде покоління в Україні мусить зрозуміти правдиві мотиви того, чому велика маса українців під кінець Другої світової війни покинули Рідний Край. І нині окупант України саджає по тюрмах правдивих комуністів, якщо вони виявляють свою приналежність до української нації. Це дійсні причини одинокого „гріха", який вигнав у світ в незнане сотні тисяч українців. Цю правду повинні знати усі молоді українські інтелектуалісти не менше від молодого російського історика Борисова.

Автор цитує слова авторитетного візантійського теолога, який сказав: „Вся природа міститься в чиїйсь особистості і вона не може мати іншого існування". Іншими словами, каже автор, християнство впровадило у світ концепцію плюралізму особистости одинокого людства. Особистості є не тільки індивідуальними, але також національними. Ця концепція, каже він, є особливо символізованою п'ятидесятницею, коли Святий Дух зійшов на апостолів і вони заговорили різними мовами. Цитуючи св. Письмо, автор вичисляє ті мови, якими заговорили апостоли. Він каже: „Християнська Церква зродилась не на одинокій світовій мові, а на різних мовах апостолів, і цим вона засвідчила плюральність національних стежок до одної мети". Тому з християнського погляду ми легко можемо зрозуміти різницю поміж особистістю та індивідуумом і новий принцип, що причиняється до т. зв. національного питання в концепції нації як особистости. Індивід втілює протилежність до загального мірила людства частини одної людської природи. Він самостійний і абсолютний, складається з однородних частин, зформованих з мішанини природи і особистости. Індивіди-люди та індивіди-нації є незрозумілими одно другому. Особистість, в противенстві до індивідуума, не є частиною чогось цілого. Вона являється цілістю самою в собі. І хоч особистість не є частиною одної форми, але вона охоплює цілу повноту природи. Тому ідея особистості припускає існування спільного мірила в людстві.

Сучасній опінії, каже автор, ці роздумування можуть видаватись, і напевно виглядають, занадто абстрактними і позбавленими сьогоднішньої реальности, але скоро побачимо практичні наслідки того забуття і спотворення християнських ідей. Якщо нація, у своїй істоті, є спільною особистістю, обдарованою Богом, то вона не може бути дефінійованою, як „історична спільнота людей", або як „сила природи та історії". Нація є певним рівнем в ієрархії християнського космосу, частиною незмінних Божих цілей. Нації не творяться історією народів. Навпаки, особистість нації усвідомлює себе через історію, або, сказавши іншими словами, нарід у своїй історії сповняє Боже призначення. В цьому значенні нація відрізнена від емпіричного народу. Історія народу хронікує його відкриття його власної особистости. Немає конкретного моменту в житті народу, який не зумів би заманіфестувати його особистість, або в розмовній мові, ніяка історична ситуація не є спроможною сягнути повну глибину особистости. Різні етапи його себевідкриття можуть прийти до гострого конфлікту одного з другим, так само як це стається в індивідуальному житті людини. Це може довести до страшного занепаду, але як довго нарід залишається свідомом своєї особистевої єдности, а тим самим своєї свободи — він може вийти навіть з найглибшої безодні.

Автор каже, що признання всіма членами національної одиниці їхньої особистевої єдности є тим, що ми називаємо національною свідомістю. Вона зводить разом усі аспекти, емпіричні маніфестації з історичного буття нації. Її ціллю, за словами Владіміра Соловйова, є осягнути в призначенні і дусі народу, „що Бог думає про неї у вічності".

Конечною передумовою існування і розвитку є історична пам'ять. Якщо вона знищена, тоді самосвідомість народу терпить від патологічного спотворення, і тоді зі шкодою приходиться тому народові ідентифікувати свою особистість із сучасним моментом свого існування. Він забуває, що вся емпірична особистість є незавершеною і що сповнення особистевого життя може бути осягнене через продовжування і свідомість процесу розвитку. Знищення історичної пам'яті вбиває духову тугу народу за цим здійсненням, калічить його моральну особистість, підкопує його віру в можливість творчого завоювання зла та вбиває його надію на відродження. Якщо людей визнається як особистість, то це доводить до визнання їхньої рівноправности, даючи їм бездискусійне право бути шанованими і любленими іншими людьми, бо це потверджує абсолютну вартість їхньої національної ідентичности.

Автор ставить питання про те, як можна узгіднити свободу індивідуальної людської особистости з членством в національній цілості. У відповідь на це він каже, що ні одна людина не приходить на світ чистою щодо національної приналежности. Якщо людина матиме свобідне себеопрділення в її земному житті, то вона вже з хвилиною народження є квалітативною, а тим самим національно означеною особою. Хоч ця дефініція є тільки умовною, але вона є ідеальною і потенційною та являється метафізичною підмурівкою нашої духової вдачі. Вона не порушує чи зменшує людської свободи. Кожна особа має свободу оминути здійснення його особистевого призначення, відкинути Боже призначення на неї і забути коріння своєї істоти. Однак, зовсім знищити ці коріння неможливо, бо яких нових рис людина в своєму житті не набула б, то її найглибше і підсвідоме „я" збереже певні сліди її походження та її „прототипу". В багатьох людей це має тенденцію вийти на поверхню, як неспокійне невдоволення життям, або якесь почуття несповнення покликання.

Але зате інша дорога відкрита для людської особистости — дорога самопізнання, просвердлюючи глибину власного „я" і духового джерела своєї істоти. На цій дорозі до Бога почуття національної свідомости скорше чи пізніше само прийде. Свідомість метафізичного споріднення себе з людьми, а через них споріднення з людством. Але усі ті кореляції можна уважати за ніщо більше, як теоретичну базу християнської свідомости. Дійсне життя є ще дуже далеким від їхньої реалізації. Подібно як в ранніх християн, вони (кореляції) тільки вказують дорогу, якою людство може осягнути сповнення особистевого існування.

В християнській термінології цей вищий особистевий рівень називають церквою. Людство так як і церква є сповненням будуччини, до якої змагає постійно змінлива реальність існуючого світу, щоб з'єднатись зі своїм Творцем.

Однак, кожна особистість, індивідуальна чи національна, на свій спосіб, змагає до того об'єднання, і тільки таким способом правдива цілість стає здійсненою.

Християнство не вимагає від людства заперечення різнородности особистостей, які творять його, або того, щоб людство стало вимішаною масою. Християнство тільки спонукує людство цілковито перетрансформувати себе „до міри зросту сповнення Христового" (Єфесян, 4:13). Усі народи, так як кожна індивідуальна особа, мусять осягнути своє сповнення в Церкві.

(Продовження буде)

З НАШИХ БУДНІВ

Мій „ліс"

Одна з моїх похресниць, — а маю їх дві, хай здорові ростуть, — написала раз листа своїй шкільній товаришці, в котрому був такий параграф: „А в мого хресного тата росте під вікном ліс, що складається з одного дерева". Ой, не багато бракувало, мої дорогі, і був би цьому „лісові" капут, саме в той фатальний день, коли над Ню Йорком та й околицею шаліла-лютувала буря-гураґан „Белла" (дехто злобно жартував, що це була „Белла".. .Абцуг!)

Слава Богу, що мій підвіконний співмешканець — бересток, якої він не є кривітної статури, а все ж таки виграв нерівний бій з неприві́тними силами природи і зберігся живий та цілий. Але жаль було дивитись крізь заплакані вікна, як його гнув додолу, шарпав, тормосив та викручував страшний вітрище, як обливали-затоплювали потоки дощівки, а весь той торнадно-гураґанний концерт нагадував клекіт Ніяґари, полуґений з виттям тігні голодних вовків! Ось-ось, здавалося мені, прийдеться заспівати на прощання моєму сусідові таку популярну колись, а жалобну пісню:

„Я бачив, як вітер берізку зломив..."

І тоді пригадався мені вірш-молитва польського еміґраційного поета з Канади (чи не В. Іванюка), в котрому автор просить Господа віршованою мовою, щоб узяв під свою святу опіку самотні в полі дерева і в годину важкої проби захистив їх від бурі, грому й хмаролому... за добрим прикладом колеґи за фахом, я помолився, хоч і прозою, за порятунок для мойого „лісу" під вікном, а при цій нагоді прочитав ще три „Отченаші" за збереження в доброму здоров'ї всіх знаних мені і не знаних земляків, які замешкують острів Лонґ Айленд, що його, за передбаченнями метеорологів, вража „Белла" мала найлютіше покарати.

І вийшло, як бачите, так, що мої „Отченаші" знайшли послух на Вершинах, бо і моєму „лісові" не сталася жадна кривда, і земляки любезні, що заселюють „Довгий Острів", не дуже так постраждали, тільки декому електрика „навалила", а в мистця Петра Андрусева в Ріверґеді, творця знаменитої „Княжої пристані в Києві", звалилось на подвір'я величезне дерево, — правда, не його власне, а сусідське, із-за плота, так би мовити.

Ну, то ще можна витримати, — як казали в Старому Краю.

Ікер.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Михайло Біда

Українсько-Американська Фундація в пам'ять Романа В. Смука

(5)

І тоді, в ту хвилину національного горя та нещастя нашого народу, в адв. Романа І. Смука не замовкла національна совість та любов до свого рідного народу, а в глибині своєї душі почув пронизливі, священні слова нашого генія і пророка: „Свою Україну любіть, любіть її во время люте"... Тож тоді, в той тривожний час нашого національного смутку, гонення, переслідування та необґрунтованого підозріння, що його фабрикували наші вороги і тут, з метою підорвати довір'я усіх чесних до нас людей і прихильників нашої справи; тоді, коли „страха ради іудейська", багато наших, навіть визначних осіб, але слабих духом, зневірених в нашу животворчу силу, забули віщі слова нашого генія і пророка: „Борітеся, поборете, вам Бог помагає, за вас правда, за вас слава і воля святая"; тоді, в той непевний і тривожний час, гурток патріотично наставлених наших людей, до яких також належав адв. Роман І. Смук, з метою оборони наших справ та доброго імени нашого многострадального народу, зорганізували у Чікаґо — Лігу Американців Українського Походження, де обрано адв. Романа І. Смука головою Ліги.

У цей грізний час воєнної хуртовини, коли сини волелюбної країни Вашінґтона кривавились на бойовищах Европи, складаючи своє молоде життя на вівтар правди, свободи і справедливости, тоді адв. Роман І. Смук, розуміючи свої обов'язки громадянина ЗСА, щиро сумлінно та віддано працював для американського Уряду, збираючи фонди для американського Червоного Хреста, а при цьому заохочував американських українців у стейті Іллиной, щоб вони щедро й сумлінно складали пожертви на цю харитативно-допомогову акцію. Крім цього він тоді також займався розпродуванням державних бондів ЗСА серед українського громадянства. Розпродані ним бонди становили мільйони долярів вартости, за що він одержав від Департаменту Фінансів ЗСА листа з подякою.

Також ще треба відмітити й те, що в той час, коли на українських діячів, на українські організації, на українські установи була нагінка, а все українське було під обстрілом, — протиукраїнська пропаґанда знаходила собі місце навіть на хвилях етеру, — що було інспіроване нашими ворогами, а також неознайомленими з українськими справами та аспіраціями українського народу, — і тоді —, здавалося б, у страсні дні українського народу, — знайшлись безстрашні мужі, які для оборони української правди зорганізували Ініціятивний Комітет, який дав почин до відновлення Українського Конґресового Комітету. Той Комітет виступав під назвою Ініціятивного Комітету Ради Американських українців.

Тож у дні 4-го липня 1943 року у місті Детройті зібралося 9 визначних українських патріотів, — між ними був адв. Роман І. Смук із Чікаґо, — і вони під проводом проф. Миколи Чубатого, що був ініціятором і душею тієї Конференції, постановили скликати новий Конґрес Українців на 2 і 3 жовтня до Піттсбурґу, Пенсильвенія. І так знову почала відновлятися діяльність Українського Конґресового Комітету Америки. („Український Конґресовий Комітет, з нагоди десятиліття 1940 - 1950, Ню Йорк, стор. 10) і („Ювілейний Альманах 1894 - 1944", Український Народний Союз, Джерзі Сити, Ню Джерзі, стор. 156).

Також адв. Роман І. Смук брав діяльну участь у Другому Конґресі Американських Українців, скликаному в місті Філядельфії 22 і 23 січня 1944 р., де з нагоди Конґресу відбулося свято роковин 22 січня 1919 р., промовляючи до учасників нарад. („Український Конґресовий Комітет", з нагоди десятиліття 1940 - 1950, Ню Йорк, стор. 13).

Пізніше, вже в повоєнних роках, був скликаний Конґрес Американських Українців на 31 травня і 1 червня до Вашінґтону, де тоді головою президії обрано адв. Романа І. Смука з Чікаґо.

Під час Другої світової війни 1944 року американці українського походження організували Злучений Українсько - Американський Допомоговий Комітет, головна Управа якого містилася у Філядельфії, Пенсильвенія. Головним завданням цього Комітету було давати матеріяльну та моральну допомогу українським скитальцям в Европейських країнах, а в основному в Західній Німеччині. На віцепрезидента тієї організації обрано здібного організатора та юриста — Романа І. Смука з Чікаґо. Тож з огляду на те, що він вміло та успішно зумів переводити грошові збірки для ЗУАДК, головна Управа ЗУАДК постановила вирядити його до Европи в характері головного Директора ЗУАДК на Европу, на що він погодився.

Тут ще треба відмітити, що адв. Роман І. Смук політично пов'язаний з Республіканською Партією і вже, як було зазначено раніше, він належить до Національного Комітету Республіканської Партії у Вашінґтоні, Д. С. Тому, що він вірить у принципи, які голосить Республіканська Партія, він вірний і непохитний прихильник і послідовник тих доктрин, визнаючи їх філософію, сперту на тривких фундаментах республіканської ідеології.

Адв. Роман І. Смук не тільки видатний і блискучий юрист, але він також талановитий оратор, що вміє промовити до людських душ і сумління; завдяки цьому він брав участь у федеральних, стейтових і місцевих виборах. Він, отже, має багатий досвід промовляти перед народом, особливо вміє організувати та вести зібрання, а тому у багатьох випадках на різних конвенціях його вибирали предсідником, і він блискуче вив'язувався із накладених на нього завдань.

І так у всіх тих місіях, які приходилось йому в його житті виконувати, допоміжним для нього було його знання і англійської, і своєї рідної української мови, якою прекрасно володіє, не зважаючи на те, що еміґрував з рідної України підлітком. Крім цього він володіє і багатьма слов'янськими мовами, і це допомагало йому у його кар'єрі.

(Продовження буде)

Китайські верховоди демонструють єдність

Торонтонська газета „Глоб енд Мейл" інформує, що китайські лідери, використовуючи великий мітинг, який уряд зорганізував в Пекіні для відзначення робітників, які брали участь в рятунковій акції після великого землетрусу, вирішили продемонструвати єдність народу з Компартією, перетворючи це зібрання в політичну маніфестацію з виступами прем'єр-міністра і численних інших партійних діячів. Прем'єр Гуа Куо-фенґ особисто очолював цю „маніфестацію єдности" і виголосив довгу промову, яка, як відмічує преса, була одною з важливіших промов, що він їх виголосив на протязі 5 місяців від часу перебрання ним функції прем'єр-міністра. Гуа сильно критикував тих осіб, які намагаються „порушувати публічну дисципліну", але рівночасно кореспонденти відмітили, що він, в порівнянні з попередніми виступами, зайняв більш прагматичну і помірковану позицію у відношенні до ідеологічних і господарських справ. Багато часу Гуа присвятив економічним, а головно сільськогосподарським справам, закликаючи робітників і селян посилити змагання за виконання намічених партією і народом плянів. Він закликав до боротьби проти „клясових ворогів", які займаються саботажами і поширюють поголоски та порушують загальну дисципліну. При тому він знову заатакував колишнього заступника прем'єр-міністра Тенґ Гсіао-пінґа, однак він вже не згадував раніших обвинувачень проти нього. Після того, як посилені групи міліції заблькували вузлові шляхи і залізничні станції, в Пекіні відбулася велика парада з великою участю молоді для відзначення „героїв" рятункової акції.

Мені приємно було пожертвувати гонорар за статтю у висоті 250.00 дол. на НАУКОВИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ АСОЦІЯЦІЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПРОФЕСОРІВ.

Професор

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
з метою упорядкування правописної практики видало друком книжку проф. д-ра П. Ковалева

Український ПРАВОПИС

Це посібник для учнів шкіл українознавства, студентів, викладачів, журналістів, письменників, поетів, видавництв, пресових органів, культурних і професійних організацій та всіх, хто користується українською писемною мовою і любить рідне слово.



Ціна: $3.50 Включаючи пересилку

96 стор., 5½" x 8½", напівтверда витривала обгортка.

Через високі кошти друку й обмежений наклад, УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС не продаватиметься в книгарнях, а лише після надіслання готівки, чека чи поштового переказу на адресу НТШ:

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC.
302-304 W. 13th Street, New York, N.Y. 10014

ГЕНЕРАЛЬНА СТАРШИНА та КОМАНДИ КУРЕНІВ 7-го УСП і 18-го УПС „ЧОТА КРИЛАТИХ"

повідомляють все Членство, що для відзначення

30-РІЧЧЯ КУРЕНЯ „ЧОТИ КРИЛАТИХ"

відбудеться

ВЕЛИКА РАДА

на Союзівці

в днях 11 і 12 вересня 1976 р.

- В програмі ділові наради, спільна вечеря і ватра.
- Запрошуємо все Членство з Родинами.

Школа Кобзарського Мистецтва
НЮ ЙОРК, Н. Й.

повідомляє, що

навчання починається

в СЕРЕДУ, 8-го ВЕРЕСНЯ ц. р. о год. 6-ій веч.
в ПЛАСТОВІЙ ДОМІВЦІ на 2-му поверсі

РЕЄСТРАЦІЯ НОВИХ УЧНІВ відбуватиметься 8, 15 і 22-го ВЕРЕСНЯ в ШКОЛІ або телефонічно — (212) OL 8-7449 або (212) HA 8-9093

•

ЧОТИРИ НАГОРОДИ
даємо в безплатне користування бандури. Першенство будуть мати студенти музично обдаровані, незаможних батьків.

УПРАВА ШКОЛИ

ДО ВІДОМА ЧЛЕНАМ 361-го ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ Т-ВА „ДНІСТЕР" в НЮ ЙОРКУ

Від початку липня 1976-го року

домівка 361-го Відділу УНС Т-ва „Дністер"
ПЕРЕНЕСЕНА
до УНДому, 142 Друга Евню
І ВОНА ТАМ ПРИМІЩЕНА
в кімнаті ч. 25

Просимо всіх Членів висилати листи та полагоджувати свої членські справи на новій адресі Відділу:
UKRAINIAN "DNISTER" SOCIETY
142 Second Avenue, New York, N.Y. 10003. Tel.: GR 7-1054
Урядові год. щовечора 5:30 до 7:30, крім субот і неділь.

УРЯД 361-го ВІДДІЛУ УНС Т-ва „ДНІСТЕР"

25-ліття Школи Українознавства в Гемпстеді, Н. Й.

Гемстед (О. П.) — Дня 4-го червня ц. р. місцева Школа Українознавства при парафії св. Володимира відзначила 25-ліття свого існування концертом шкільної молоді в приявності вчителів, батьків і громадянства.

Святочний вечір, який відбувся в залі церкви св. Володимира (тут також відбуваються лекції Школи Українознавства), відкрила директорка школи мгр Катерина Мицьо, яка привітала всіх приявних, а зокрема основників школи та довголітніх її вчителів. Вона сказала, що Гемпстедська школа, яка служить нашій молоді вже протягом чверть століття, спершу була згуртована при місцевій пластовій групі, а заснували її пл. сеньйори Микола Курчак та Андронік Копистянський. Відтак, коли кількість учнів зросла, опіку над школою перебрала місцева парафія св. Володимира. Парохом тоді був о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, який вклав багато праці в розбудову та розвиток школи. Сьогодні в школі навчається понад 60 учнів.

Опісля виголосив коротку промову о. Шараневич, теперішній парох церкви св. Володимира та опікун Школи Українознавства. Він підкреслив історичне завдання-місію Церкви у поширюванні науки і знання шляхом шкільництва. Отець Шараневич подав як приклад важливу ролю, яку в американському шкільництві відіграли римо-католицькі парафіяльні школи, покликаючись на статистичні дані.

Програму — виступ школярів вела п-і Оксана Пясецька. Кляса передшкілля в супроводі гітари відспівала три пісні, підставою яких були вправи вивчення української абетки та чисел. Відтак відбулася сценка „Ромко Бомко", яку відіграли діти трьох нижчих кляс. Діти відіграли свої ролі з великим успіхом, а головне виконали їх чистою та плинною українською мовою. Вищі кляси, також у супроводі гітари (гітарист: п-і Оксана Дацків), відспівали пісні „Молоді ми" та „Виростеш ти, сину". В груповій декламації віршів Шевченка, Франка, Лесі Українки та Василя Симоненка брали участь учні старших кляс та англомовна кляса, а головними декляматорками були Ліда Горохівська та Маруся Мицьо. Приявні глядачі вітали всі виступи шкільної молоді заслуженими оплесками.

Головну промову виголосив колишній довголітній директор школи Микола Курчак. Він зосередив свою увагу на можливість вивчення та знання української мови. Промовець підкреслив, що завданням українців у діяспорі супроти їхньої Батьківщини є плекати рідну мову, культуру, звичаї та зберігати рідний український обряд. Найбільшу відповідальність мають батьки, але також Церква, в особах Владик, священиків і сестер. Дім і Церква мають повсякчасне моральне завдання створювати сприятливу атмосферу для нашої молоді, щоб вона стриміла до всебільшого скріплення своєї національної та релігійної ідентичности.

Коротко промовляв теж п. Андронік Копистянський, який згадав про початки школи та додав деякі факти з її історії.

Відтак п-і Оксана Пясецька відчитала прізвища колишніх і теперішніх вчителів. Колишні вчителі це: пані Оля Курчак, Зиновія Зарицька, Іванна Солтис, Надія Штогрин, Надія Плетинецька-Вінгар, Ніля Захарія-Рирд, Уляна Сваричевська-Вовк, Анна Мац, Стефанія Дізона, Люба Стовбушенко, Орися Дацків, Віра Погорецька та Люба Федун і пани Микола Курчак та Андронік Копистянський. Теперішній учительський склад це: мгр Катерина Мицьо, директорка школи, та пані Люба Мотуз, Христя Леонард, Анна Сенчишин, Ліда Пясецька, Оксана Дацків, Галя Голуб, Анна Григорович, Оксана Пясецька та Христина Шмотолоха.

Приявні нагородили вищезгаданих осіб рясними оплесками за їхній труд і повну посвяти працю з нашою молоддю.

Опісля мгр К. Мицьо звернулася з окремою подякою до теперішнього та колишніх парохів церкви св. Володимира, дякуючи їм за духовну опіку та за велику допомогу у веденні школи, а саме, згадала отців Шараневича, Ґавліча, Катрія, Паску та Квартучі. Директорка К. Мицьо також подякувала всім колишнім і теперішнім учителям і батькам учнів, які своєю працею причинилися до розбудови школи. Звертаючись до громади, вона закликала всіх: організації, Церкви та індивідуальних громадян приєднатися до цього, може і найважливішого, національного завдання, а саме, розбудови та дальшого існування рідного українського шкільництва. „Тільки власними силами зможемо продовжувати розпочату 25 років тому працю" — сказала мгр Мицьо — заявляючи, що „не може бути школи без дітей і без охочих у ній працювати".

Програму вечора закінчили учні школи співом „Боже Великий".

Опісля відбулася гостина, буфет, яку приготовили матері й батьки учнів Школи Українознавства. В приємній родинній атмосфері добігло кінця свято 25-річчя існування школи.

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК

На медичні Теми

Лікарський довідник.

Книжка у твердій темно-зеленій обгортці із золотими буквами роботи мистця МИХ. МИХАЛЕВИЧА. 336 сторінок.
Ціна 7.00 дол.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

НАЙВІДПОВІДНІША...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

яка визнає принципи вільного світу.

СУА — це незалежна жіноча організація соборницького характеру. Вона аполітична, апартійна, без різниць реґіонального, віроісповідного і клясового порядку, без шухлядкування на „стару" й „нову" еміґрацію, на „старокрайових" і „тут роджених", на україно- чи англомовних. Приналежність до СУА не перешкоджає його членам належати до інших організацій, установ і товариств. СУА дає змогу заспокоїти всі найістотніші потреби й зацікавлення української жінки, він дає їй нагоду активно і творчо проявляти себе в національно-громадському житті, зокрема в специфічних ділянках жіночої індивідуальности. Приналежність до СУА в ніякому випадку не обмежує індивідуальности його членства, його права на власну думку, погляди й переконання.

Згадані міркування про завдання, цілі, обов'язки й перспективи, які стоять перед українським жіноцтвом, повинні дати йому спонуку й мотивацію стати членами єдиної жіночої організації на терені ЗСА.

Найкращою відповіддю на запит, який поставила одна з провідних жіночих діячок: „Де наші жінки?" буде — в лавах СУА!

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Дорогого МУЖА, ШВАГРА і ВУЙКА

бл. п. БОРИСА ПАВЛОВИЧА РЖЕПЕЦЬКОГО

буде відправлена

Поминальна Служба Божа
в суботу, 11 вересня 1976 року
о год. 10-ій рано
в церкві св. Володимира
в НЮ ЙОРКУ, Н. Й. (160 Вест 82 вулиця)

Просимо про молитви за Душу Покійного.

МАРІЯ — дружина з Родиною



У ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ПЕРЕДЧАСНОЇ СМЕРТИ моєї Дорогої та Незабутньої ДРУЖИНИ

сл. п.
БЕРТИ ТКАЧУК

буде відправлена за спокій її душі

СВ. ЛІТУРГІЯ і ПАНАХИДА

в неділю, 12-го вересня ц. р.
о год. 9-ій рано.

Поминальні відправи будуть в Українській Католицькій Церкві
БЛАГОВІЩЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ МАРІЇ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
1206 Валлей Ровд, дільниця Мелроз Парк

На Богослуження запрошуємо Родину, Приятелів і Знайомих, щоб спільно згадати Покійну у своїх молитвах.

Від себе присвячую Тобі моя Дорога Дружино цих кілька щирих рядків.

Вже рік Тебе нема
І щоднини тужу за Тобою,
Бо Ти для мене янголом була,
Бо Ти була безмежно дорогою.

Тебе нема і в душі пустка,
Хата неначе домовина,
Згадка про Тебе радости пелюстка,
І я шепчу: Ти була кохана і єдина!

Тебе нема, Ти не прийдеш,
Нема Тебе між живими,
Але Ти в серці моїм живеш,
Ти живеш в серцях родини!

В глибокому смутку —
ДМИТРО — чоловік з ріднею

Замість квітів на могилу
бл. п. д-р БОГДАНИ САЛАБАН-ГЕЙНС
складають 50.00 долярів на Українську Енциклопедію в Сарселі, Франція

д-р Ераст і Зірка БУРАЧИНСЬКІ

З глибоким жалем повідомляємо усе наше Членство та Українське Громадянство, що дня 18-го серпня 1976 р. в Детройті, Міш. відійшов у Вічність на 83-му році життя

сл. п. Полковник
ІВАН БІЛОУС

учасник Визвольних Змагань, в рядах Українських Січових Стрільців та в Армії УНР, як її старшина, директор та інспектор Шкіл Українознавства, провідний та активний член Організації Державного Відродження України (ОДВУ) та Організації Українських Націоналістів (ОУН).

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНИКОВІ!

•

ВШ. Дружині та Родині, складаємо наші найглибші співчуття.

ТЕРЕНОВЕ КЕРІВНИЦТВО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

ПОДЯКА

Дня 12-го серпня 1976 р. відійшов у Вічність

бл. п.
о. ІВАН МАЛАЩУК

парох при УКЦеркві св. Марії в Аллентавні, Па.

У хвилинах невимовного горя і смутку, внаслідок незабутньої втрати, багато співчуття, помочі і моральної розради виявили нам наші Друзі і Знайомі, за що висловлюємо нашу щиросердечну вдячність і зобов'язання.

В першу чергу щиро дякуємо Преосвященному Владиці, Кир Василеві за відправу Архиєрейської Святої Літургії в часі похоронних відправ. Невимовно ми вдячні численним Високопреподобним Отцям, що прибули навіть з далеких сторін, щоб віддати останню прислугу Дорогому Покійникові.

Дуже ми вдячні і глибоко зобов'язані Друзям і Знайомим за участь в похоронних відправах, за вислови співчуття та полагодження формальностей, зв'язаних з похороном, щоб в цей спосіб віддати останню прислугу нашому Дорогому Покійникові і причинитися до гідного звеличання Його пам'яті.

Рівнож щира подяка похоронному заведенні в Аллентавні за взірцеве і величаве переведення похорону.

Молимо Всемогутнього щоби сторицею нагородив Всіх Вас за Ваші прислуги і розуміння невимовного горя і смутку.

Братова — ЮЛІЯ МАЛАЩУК
Братанич — РОМАН МАЛАЩУК

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Незабутнього і Дорогого БРАТА

бл. п.
ІЛАРІОНА ОСЕЦЬКОГО

санітарного поручника

дня 13-го вересня 1976 року
о год. 9-ій ранку

відправиться

Служба Божа з Панахидою
в українській католицькій церкві
Богоявлення
при Картер вул. в РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

Сестра — ОЛЬГА ОСЕЦЬКА

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів, Знайомих і ціле Українське Громадянство в світі, що в суботу, 28-го серпня 1976 р. у Ванкувері, Бр. К. відійшов у Вічність вірний і заслужений Син України, кол. виконавець Листопадового Зриву, старшина УГА, організатор і вчитель українських гімназій у Рівному, Калуші й Відні, організатор, вчитель і директор торговельних шкіл в Україні й на еміґрації, організатор і викладач курсів українознавства у Ванкувері, основник довголітній голова відділу НТШ у Ванкувері, автор і видавець кількох історичних наукових праць, збирач, знавець, пропаґатор і меценат українського народного мистецтва, й проче

бл. п.
Д-Р МИХАЙЛО ГУЦУЛЯК

на 83-му році свого трудолюбивого життя.

ПАНАХИДУ в українському католицькому обряді відслужено в понеділок, 30-го серпня 1976 р. у Ванкувері, а ПОХОРОННІ ОБРЯДИ в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж., біля якої на цвинтарі поховано тлінні останки Покійника в середу, 1-го вересня 1976 р.

Вічна Йому Пам'ять у Бога й в Українському Народі!

Тяжким горем опечалені:

дружина — МАРІЯ
син — ЕРАСТ і ЛІДА
РОМА, ЮРІЙ і ХРИСТИНА — внуки
син — ЛЮБОМИР і МОРІН
ТАМАРА, ХРИСТИНА й ЗОРА — внуки
Сестри й Брати в Україні
Ближча й дальша Родина в Канаді, ЗСА й в Україні

Ділимося сумною вісткою з нашим Членством і Громадянством, що 20-го серпня 1976 р. в Европі (Мюнхен), відійшов у Вічність, на 83-му році життя,

ВИЗНАЧНИЙ ПУБЛІЦИСТ і ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ

ІНЖ. ДМИТРО АНДРІЄВСЬКИЙ

член Першого Проводу Українських Націоналістів, ідеологічний референт у Проводі ОУН, в'язень німецького концтабору у Бреці, член УНРади і її Виконного Органу, член Сенату ОУН.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ
і Братські Організації: УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ, ЗАРЕВО і МУН

Комітет 200-річчя Американської Революції та 100-річчя Українського Поселення в Ню Йорку повідомляє все Українське Громадянство, що

ВСЕНАРОДНА УКРАЇНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ

відбудеться в Ню Йорку в неділю, 17 жовтня 1976 року. Початок – год. 1-ша по полудні.

Збірка сформується на 58 вул. і 5 Аве. — Похід буде по 5-ій Аве. аж до Браєнт Парку зі 40 вул. Докладна програма буде проголошена пізніше.

Просимо всі організації, центральні, молодечі й інші, як місцеві так і з околиці зголосити свою участь та подбати про удекорування походу парадними флотами. Зголошення слати —

до голови Святочного Комітету

Д-ра ІВАНА ФЛИСА
98 Second Avenue, New York N.Y. 10003
Тел.: (212) AL 4-2260
або до голови Об'єднаного Комітету м. Ню Йорку
Д-ра ВОЛОДИМИРА САВЧАКА
140-142 2nd Avenue, New York, N.Y. 10003
Тел.: (212) 626-6008

Зустріч випускників Школи Українознавства з громадянством у Детройті

Товариство „Рідна Школа" в Детройті 5-го червня ц.р., в залі Українського Осередку, влаштувала врочисту зустріч випусників школи з громадськістю великого Детройту.

При передніх, гарно прибраних столах зайняли місця учні найвищої кляси, які в травні складали іспити зрілости. В склад Іспитової комісії входили: інспектор Назаревич (голова), директор Ірина Тарнавська, проф Марія Олесницька, мґр Марія Лазарчук, проф. Марта Тарнавська. Секретарював — проф. Пилип Гайда.

Наступні учні складали іспити зрілости: Марта Бараник, Роман Воронович, Богдан Гречний, Ірина Дудун, Богдан Дячок, Мотря Кізима, Олесь Кірик, Ірина Коссак (визн.), Нестор Кривий, Галина Мироник (визн.), Лідія Несторович, Юрій Ростенко, Рома Сеник (визн.), Леся Серафин, Лідія Сіра (визн.), Ярослав Ткач.

Побіч випускників сиділи священики обох віровизнань, учителі, члени проводу Товариства „Рідна Школа" й Батьківського Комітету та організацій з обома відділами УКК у проводі.

Після відкриття зустрічі і привітання гостей головою, та після промови дир. Ірини Тарнавської, відбулися взаємні прощання. Від учнів 10 кляси промовляла Наталя Каревич, від матуристів — Роман Воронович, а від учителів висказала цінні поради й побажання „на дорогу" проф. Марія Олесницька.

Офіційна частина програми закінчилася роздачею матуральних дипломів (директор), свідоцтв закінчення 11-ої кляси (опікун кляси) та книжкових нагород, зафундованих Товариством „Рідна Школа".

Мистецька частина програми почалася фортепіяновим сольо Ані Никифоряк. Вона відограла Клода Деб'юссі „Місячне сяйво" й Левка Ревуцького „Прелюд дес дур" та „Пісню".

Студентка кінцевого курсу балетної школи Діяна Омецінська виконала танок „Подільський козачок".

Згаданих солісток, відомих із своїх виступів на українських і американських сценах, авдиторія нагородила вдячними оплесками. Обидві вони закінчили в минулих роках Школу Українознавства Товариства „Рідна Школа" й склали матуральні іспити з визначним успіхом.

Мистецька частина програми закінчилась виступом вокального тріо „Соняшники". Виконано: „Сусідка", „Калина — не верба" й „Волинянка". І вони, савдфілдські гості одержали гарячі оплески й запрошення на майбутні виступи.

Вечір закінчився бенкетом, що його підготували рідношкільні трудівниці, Валентина Євич і Ірина Шумило. Треба відмітити, що вони приготували повноцінну вечерю зовсім безкоштовно. За виконану працю їм належиться прилюдна подяка.

Молитву провів о. Тарас. Страви подавали на столи шкільні дівчата й студентки.

Під час бенкету, Оксана Сливка від Управи Товариства склала прилюдну подяку мґр Ладі Прокоп за її кількалітню безкоштовну працю на користь Школи Українознавства. Під її проводом виготовлено новий, модерний каталог шкільної бібліотеки, закуплено коштом Товариства „Рідна Школа" цінну колекцію ілюстрованих книжок, виданих Об'єднанням письменників дитячої літератури (ОПДЛ), як теж електронічні апарати, якими послуговуються учителі під час навчання. Авдиторія привітала мґр Л. Прокоп оплесками, коли студ. Рома Біла подала їй китицю живих квітів від Управи Товариства.

Бенкет закінчився молитвою, що її провів о. прот. Олександер Биковець.

Осип Сливинський

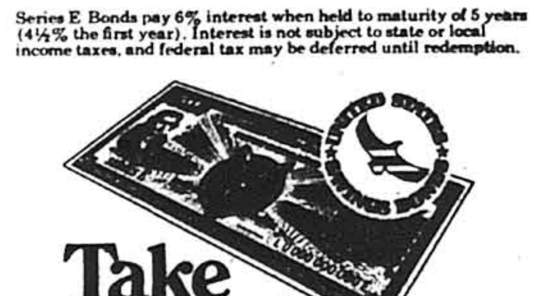


Український Католицький Цвинтар
СВ. ДУХА, Hamptonburgh, N.Y.
По інформації прошу писати або тел.
(914) 476-0764
Holy Spirit Ukrainian Catholic Cemetery
25 Chestnut Street, Yonkers, N.Y. 10701

You may never live it down, but you can sure live it up.

Sometimes people who don't buy U.S. Savings Bonds say funny things to people who do.
"No will power?"
"Scared of the future?"
"You call that interest?"
"You know what Louie said about them?"
So who's Louie and who cares?
Fact is that U.S. Savings Bonds now offer you 6% interest when held to 5-year maturity. And nothing is safer.
You can even save for them automatically through your Payroll Savings Plan at work. What could be easier?
You're the one who'll live it up.
Because you've got it.

Series E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4½% the first year). Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.



Take stock in America.
Join the Payroll Savings Plan.
Paid by Ukrainian National Association, Inc. and "Svoboda" Ukrainian Daily

ХРОНІКА РЕПРЕСІЙ...

(Продовження зі стор 1-ої)

Антонюк і Іван Світличний, жиди А. Альтман і С. Глузман, вірменин Ю. Будагян, литовець Й. Матузявічус, естонець Т. Пракс... Володя розумів українців, які з болем говорили про викорінювання їхньої національної культури, розумів жидів, які думкою стремлять до далекої, але близької серцю Землі, осмислював розповіді про боротьбу українців і прибалтів за незалежність"...

Квітень 1976 р.: Василь Лісовий позбавлений наукового ступеня кандидата філософських наук.

ЗНУЩАННЯ НАД УКРАЇНСЬКИМИ ПОЛІТВ'ЯЗНЯМИ У ВОЛОДИМИРСЬКІЙ ТЮРМІ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — На Захід дісталися обширні інформації про жахливі умови життя, знущання і репресії українських політичних в'язнів у Володимирській тюрмі. Протягом одного року (від травня 1975 р. до травня 1976 р.) багато українців перебували в спеціяльних камерах на „строгому режимі", де в'язень одержує 1700 до 1800 калорій в день і на „режимі пониженого харчування" з 1300 калоріями в день. В таких камерах перебували:

Зіновій Антонюк — 4 місяці (вересень-грудень, 1975 р.).

Микола Бондар — 4 місяці (жовтень 1975 — січень 1976).

Юрій Городецький — 6 місяців (серпень 1975 — січень 1976).

Анатолій Здоровий — 10 місяців (травень - серпень 1975, січень - червень 1976).

Роман Гайдук — 4 місяці (лютий - травень 1976).

Зорян Попадюк — 2 місяці (листопад-грудень 1975).

Григорій Приходько — 4 місяці (вересень - грудень 1975).

Володимир Ракецький — 4 місяці (вересень - грудень 1975).

Андрій Турик — 4 місяці жовтень 1975 - січень 1976).

Я Сусленський, Ю. Городецький, А. Здоровий — в зв'язку з перевозом у тюрму, що уважається покаранням, перебували кілька місяців в першій половині 1975 р. на „строгому" і „режимі пониженого харчування" у Володимирській тюрмі.

З. Антонюк, М. Бондар, Р. Гайдук, З. Попадюк, Г. Приходько, В. Ракецький, А. Турик — 20 грудня 1975 р. були поставлені на „строгий" і „понижений" режим за відмову від примусової праці. На такому режимі вони перебували кілька місяців.

ЗАПРОТОРЕНІ В КАРЦЕР

Від травня 1975 р. до травня 1976 р. ряд українських політв'язнів перебували в карцері Володимирської тюрми.

Карцер — це невеличка цементова камера, величиною 1-1,5 метра ширини і 2-3 метри довжини, холодна і волога. Звичайно в карцері немає вікон. В деяких є вентиляція, яка не видалює, а навпаки, втягає до середини занечищене повітря з поблизької каналізації. Немає світла. Вдень є постійний сумерк. Ліжка немає, зате на ніч вартові вносять дерев'яний тапчан, обведений залізом, на якому немає ані матраца, ані накривала.

Запроторені в карцер в'язні не мають права на прохід, їм забороняють курити, одержувати і писати листи. Покараним на карцер в'язням видають спеціяльний негрійний одяг. Харчування спеціяльне: в першому дні — 450 грамів сирого хліба, сіль і горяча вода, приблизно 800 до 900 кальорій. В кожний наступний день видають: 450 грам хліба, 60 гр. солоної риби, пісна зупа, дещо рідкої каші, 3-4 гр. жирів — разом приблизно 1300 кальорій.

Від травня 1975 р. до травня 1976 р. такі українські політичні в'язні перебували у карцері Володимирської тюрми:

Юрій Городецький — 25 днів, за відмову від примусової праці і за сидження, коли у камеру увійшов на розмову обласний прокурор.

Михайло Макаренко — 33 дні, за відмову від примусової праці.

Валентин Романенко — 15 днів, за відмову від примусової праці.

Олександр Сергієнко — 38 днів, за писання жалоб проти побивань в'язнів.

Яків Сусленський — 42 дні.

Василь Федоренко — 15 днів, покараний в часі тримісячної голодівки, коли його тіло було опухле і покрите ранами. Його покарали за відмову виголити традиційні українські вуса.

ЗАПРОТОРЕНІ В ПКТ І ШІЗО

Багато українських в'язнів, які знаходяться в концтаборах, були покарані на ув'язнення в ПКТ чи ШІЗО. З України дістався лише частинний список покараних українців.

„Приміщення Камерного Типу" (ПКТ) — це тюрма в концтаборі, в якій в'язень одержує харчування ПКТ (1700-1800 кальорій) або карцерне (800-900 кальорій).

В травні 1975 р. — травні 1976 р. такі українські політв'язні перебували в ПКТ:

Святослав Караванський — 2 місяці. Протягом чотирьох років він не мав жадного побачення. В лютому 1976 році він мав одноденне особисте побачення (замість триденного дозволеного законом) зі своєю дружиною Н. Строкатою після її звільнення.

Василь Лісовий — три місяці.

Євген Процюк — два місяці.

„Штрафний ізолятор" (ШІЗО) — це камери в концтаборах подібні до карцерів в тюрмах, з тою різницею, що вони дерев'яні, а не цементові. В ШІЗО перебували такі українські політв'язні:

Петро Личак — 7 днів.

Василь Підгородецький — 8 днів.

ЗАГРОЗА НОВИХ СУДІВ

Гельсінкі (УІС, „Смолоскоп"). — На Захід дісталася вістка з України, що після опублікування у В-ві „Смолоскип", „Сучасність", „Хроніка Прес" і Єрусалимським університетом матеріялів і документів, які відносяться до тюремного і концтабірного життя в українській, російській і англійських мовах, КГБ викликало на допити українців Вячеслава Чорновола і Василя Стуса та жидів — Б. Пенсона і С. Глузмана. Їх допитувано, як були зібрані, передані на волю, а згодом перекинуті на Захід — „Інтерв'ю з політв'язнями Пермських таборів", „Щоденник голодівки", „Будні мордовських таборів" та інші матеріяли.

Згідно з одержаною вісткою, всі вони відмовилися дати будь-які свідчення у цій справі. В часі допитів КГБ-істи грозили цим в'язням заведенням нової справи на них, новими судами та високими строками покарання.

Наталія Полонська-Василенко
Історія України
ПЕРШИЙ ТОМ
До половини XVII сторіччя.
Книжка у твердій ясно-синій обгортці, із золотими буквами.
591 сторінок. Ціна 15.00 дол.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

До десятиліття з дня смерти сотника УНР св. п. Теодора Маль-Малюти



Шісгадцятого серпня ц.р. минуло десять років з дня смерти учасника визвольної боротьби, скромного працівника на суспільній і церковній нивах та щедрого жертводавця на народні цілі — сотника Армії УНР Теодора Маль-Малюти. Народився Теодор Маль-Малюта в заможній і патріотичній родині, яка дала трьох борців за волю України (крім Теодора, два його брати Олександер і Микола були в Армії УНР), 5- травня 1894 року в Нестерварці біля Тульчина на Поділлі. Середню школу скінчив у Браславі, а потім був покликаний до війська, скінчив старшинську школу й під час Першої світової війни служив на Південно-Західньому й Одеському фронтах. Під час українізації военних частин колишньої царської армії прийняв активну участь у створенні Українського Війська, боровся за визволення Одеси, потім був учасником партизанської протикомуністичної боротьби на Поділлі, а після відступу Армії УНР за Збруч був інтернований у Каліші. З каліського табору разом з іншими вояками й старшинами виїхав на розробки лісу в Польщі, а згодом відкрив свою будівельну фірму. Належав до українських ветеранських і громадських організацій та приймав активну участь в житті Української Православної Церкви.

В роки Другої світової війни разом із своєю дружиною Марією (з дому Жуковських) і дочкою Галиною, тепер одружена з проф. М. Степаненком і працює екзекутивною заступницею голови Об'єднання Православних Сестрицтв у ЗСА, сотник Маль-Малюта мешкав на Підляшші, а звідти, рятуючись перед навалою московських комуністів, виїхав до Судетів на Чехах і до Західньої Німеччини. Після закінчення війни сотник Маль-Малюта потрапив до табору УННРА в Карльсфельді, біля Мюнхену, де працював керівником господарського відділу. Весною 1946 року переїхав до табору в Старому Ульмі, над Дунаєм, в якому також очолював господарський відділ. З мешканцями цього табору „Бельке Казерне" розділив дальші перенесення до Кроналю, а потім Штуттгарт-Цуффенгавзену, з якого виїхав на працю в Робітничій Оселі Гіссен, яка обслуговувала Американську Армію, а потім, повернувшись до Цуффенгавзену, виеміґрував до ЗСА.

Перебуваючи в таборах УННРА-ІРО, весь час працював в таборовій адміністрації, допомагаючи влаштуватися нашим скитальцям, а також був активним членом Союзу Українських Ветеранів, Української Національної Ґвардії, був обираний до таборових Рад і до Обласного Представництва ЦПУЕН на Віртгемберґ-Баден, довгий час очолюваного бл. п. полковником — пізніше о. Павлом Шпіруком. В той час він приступив до Українського Національно-Державного Союзу.

В грудні 1949 р. за допомогою приязних родин д-ра Романа Осінчука і письменника Федора Дудка, з яким працював на Підляшші, сотник Маль-Малюта приїхав до ЗСА. Вдень працював, заробляючи не легко на „хліб щоденний", а вечорами й у суботи та неділі приймав участь у нашому суспільному й церковному житті, зокрема був одним із основоположників Відділу ОБВУА в Ню Йорку й відновленого УНДС у ЗСА та членом його Головної Управи.

Від 1958 року, перейшовши на емеритуру, переселився до Сомерсету в Ню Джерзі, за дві милі від Осередку Української Православної Церкви і поблизу „Українського села". Тут знову включився в церковне й громадське життя: став засновником СУВ-у, основоположником 235-го Відділу Українського Робітничого Союзу ім. Олени Пчілки, окружним організатором УРС, членом Управи Братства, членом Будівельного Комітету Церкви-Пам'ятника, членом Т-ва Прихильників УНР. Серед своїх земляків користувався великою пошаною і авторитетом. Був нагороджений Хрестом Симона Петлюри і Воєнним Хрестом. Вічна пам'ять про цього скромного й жертвенного патріота й доброго сім'янина залишилася в серцях родини й багатьох приятелів та друзів.

Поручник М. Оринин

■ HELP WANTED MALE ■

СУПЕРІНТЕНДЕНТ
І HANDYMAN — Увага!
Можете бути власником або співвласником 30-род. будинку в Брукліні, біля Проспект Парку. — На вигідних умовах.
Тел. (212) 768-9615 по пол.

До винайму

ДО ВИНАЙМУ
АПАРТАМЕНТ
Асторія, Л. Ай. Студіо або 2½ кім. апартаменти. Порядний будинок з віндою. Близько комунікацій. Без жадних доплат.
Тел. в будні (212) 651-1192

До винайму в Нюарку, Н. Дж.
5 ВЕЛ. КІМНАТ
Близ. укр. кат. церкви св. Івана і укр. правосл. св. Вознесіння. Тел. по 6-ій веч.
(201) 375-0534

FARMS & CO. HOMES

НАЙКРАЩІ ПОСІЛОСТІ ВСІХ РОДІВ
KOPP OF KERHONKSON, NY
(914) 626-7500

Різне

Увага! Увага!
СКЛАДАЮ на КОМПЮТЕРІ різного роду українську літературу. Ціни приступні.
PETRO YAMNIAK
9 Lincoln Pl., Clifton, N.J. 07011

ПРИЙМУ ОДНУ ОСОБУ
яка є заінтересована жити в Кергонксоні, до спільного мешкання, окрема спальня, вітальня і кухня із лазничкою — спільна. Зацікавлених прошу писати:
P.O. Box 508, Kerhonkson, N.Y. 12446

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

KARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003
І. Дмитрик:
В ЛІСАХ ЛЕМКІВЩИНИ
(Спомини вояка УПА)
Ціна 8.00 дол.

HELP WANTED FEMALE

ПОШУКУЄТЬСЯ
ЖІНКИ
до товариства і легкої господарки, в домі старшої жінки в Staten Island. Спання на місці.
Телеф. (212) 442-3837

ГОСПОДИНЯ
Спання на місці, власна кімната, мусить говорити по-анг. і бути доброю для дітей. Дуже добра платня, 5½ дня, постійна праця. Дім у Far Rockaway. Рекомендації. Тел. тільки веч. від пон.-п'ятниці.
(212) 471-4613

REAL ESTATE

НА ПРОДАЖ
в КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.
1 акр, 6 кім. хата — $24,000.
1 акр, 8 кім. — $28,000.
Земля — 1, 4½, 8 та 15 акрів.
Зайдіть, поінформуйтеся. Наше бюро там, де є український журавель при дорозі 209.
Jancewycz-Lepcan Realty
(914) 647-3477
веч. (914) 647-6951
або (212) 849-5099

ФЛОРИДА, в околиці „ДІСНІ ВОРЛД"
В українському будучому селі
НАЙКРАЩІ ПОСІЛОСТІ
всіх родів, з усіми вигодами міста, в серці містечка, з помаранчевим садком, площа на однородинну хату від $6,500. Будуємо нові хати та спільні доми, тільки на замовлення від $14,500, маємо добрі інвестиції — землю, фарми, сади, бизнеси.
SUNNYLAND REALTY
Stephen Kowalchuk, Realtor
855 N. Park Avenue
Apopka, Florida 32703
(305) 886-3060

Mini Farm — 15 Acres, Pond, Springs, Apple Orchard & Plum Trees. New Barn. Good 2 Story House w/new roof and siding, Ben Franklin fire place. Kitchen w/wood stove. New Carpeting in Bdrms. $29,700.
Makitra Real Estate, Inc.
4 West Steuben Street
BATH, N.Y. 14810
(607) 776-2468

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ
БУДИНОК, БИЗНЕС, ЗЕМЛЮ
звертайтеся до
УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ
GEMINI REAL ESTATE CO.
98 — Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-6400

УВАГА! УВАГА! УВАГА!
Початок шкільного року
ВЖЕ ЗА ПОРОГОМ!
Пора придбати для Ваших дітей-школярів найкращі українські підручники автора — видатного педагога
бл. п. МАРІЇ ДЕЙКО:

„БУКВАР"	$4.50
„РІДНЕ СЛОВО" — перша читанка після букваря	$4.50
„ВОЛОШКИ" — читанка для 2-го року навчання	$4.50
„РІДНИЙ КРАЙ" — читанка для 3-го р. навчання	$5.00
„СВІЧАН-ЗІЛЛЯ" — читанка для 4-го р. навчання	$6.00
„ПРО ЩО ТИРСА ШЕЛЕСТІЛА" — читанка для п'ятого року навчання	$6.50

• Всі підручники з мовними вправами та українсько-англійським словником.
• Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ:
"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

Увага! Вже появилася двомовна збірка вибраних творів Увага!
ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА
„ГРАНІТНІ ОБЕЛІСКИ"
в українському оригіналі та англійському перекладі
Андрія М. Фр.-Чировського
Книжка ілюстрована мистецькими рисунками
Мотрі Ходновської
144 сторінок. Люксусове видання, на кредовому папері.
Ціна 5.00 дол. з пересилкою.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.
Замовляти: книгарський відділ при „СВОБОДІ"
3030 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

З НАГОДИ ВИПРОДАЖУ
в книгарському відділі при „Свободі" можна ще набути такі літературні твори:

Федір Дудко: МОЯ МОЛОДІСТЬ (сторінки з автобіографії)	$2.00
Іван Керницький-Ікер: БУДНІ І НЕДІЛЯ (короткі історії)	$5.00
Леся Лисак: ТЕРПКІ ПАХОЩІ — новелі	$5.00
Микола Понеділок: РЯТУЙТЕ МОЮ ДУШУ (оповідання)	$8.00
Іван Смолій: У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'Ї — повість	$2.50
Дарія Ярославська: ТІ НЮ ЙОРК (скорочена повість)	$2.00

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ:
"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

М'ясо і ковбасні вироби
за німецьким виробом для смакунів.
Вироби у власній фабриці ковбас.
ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША
яку найліпше люблять господині і цілі родини.
Зайдіть до найближчої крамниці KARL EHMER.
KARL EHMER PORK STORES
Головна крамниця:
63-35 Fresh Pond Road Ridgewood - Brooklyn, N.Y.
Філії крамниць в Ню Йорку і поза містом.

ВИКОРИСТАЙТЕ НАГОДУ; РІДКІСНІ ВИДАННЯ!

Андрій Яковлів: „ДОГОВІР БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО З МОСКВОЮ 1654 р."	$2.00
Микола Ковалевський: „ПРИ ДЖЕРЕЛАХ БОРОТЬБИ" — мемуари	3.50
Авраам Шіфрін: „У СОВЄТСЬКІЙ КАТІВНІ". Із свідчень політв'язня	1.50

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ:
"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Увага! нове Увага!
В КНИГАРСЬКОМУ ВІДДІЛІ ПРИ „СВОБОДІ"
можна вже закупити цікаве видання п. н.
„КАТАРАКТ — CATARACT"
МИХАЙЛА ОСАДЧОГО
в англійській мові
Переклад і редакція: МАРКО ЦАРИННИК
240 сторінок ціна 3.95 дол. з пересилкою
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J. 07303

FUNERAL DIRECTORS

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
•
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
801 Springfied Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568